

PHL

Răspuns la interpelarea domnului deputat Mirel Talos

Cadrul legislativ din Ungaria recunoaște dreptul minorităților naționale și etnice de a învăța în limba maternă. Conform art. 5 din Legea ungară a educației nr. 79/1993, „copiii și elevii aparținând minorităților naționale sau etnice – în baza alegerii stabilite conform legii privind drepturile minorităților naționale și etnice – își desfășoară pregătirea și studiile în cadrul grădiniței, școlii generale și liceului în limba maternă, respectiv în limba maternă și limba maghiară, sau în limba maghiară”.

Potrivit HG 32/1997, referitoare la principiile desfășurării învățământului în școlile minorităților naționale și etnice, învățământul destinat acestora poate fi organizat în cinci forme:

- învățământ în limba maternă (unde toate materiile, cu excepția limbii și literaturii maghiare sunt studiate în limba minorității). *Minoritatea română nu dispune de o astfel de formă de învățământ. Doar germanii, slovacii, polonezii și sârbii dispun de școli cu predare în limba maternă.*
- învățământ bilingv (desfășurat atât în limba minorității, cât și în limba maghiară) – cu excepția limbii și literaturii maghiare, toate celelalte materii pot fi studiate în limba minorității. *Școlile sunt cele care stabilesc obiectele de studiu care se predau în limbile minorităților, în cadrul planului pedagogic întocmit anual de către Consiliul profesoral, cu condiția ca acestea să reprezinte minim trei materii și minim 50% din totalul orelor săptămânale de studiu. În cazul comunității românești, la Liceul „Nicolae Bălcescu” din Jula și la cele 4 școli bilingve care funcționează la Jula, Bătania, Micherechi și Chitighaz se predau în limba română, conform curriculei: limba și literatura română, istoria, geografia, cunoștințele despre poporul român, abilități practice (lucru manual) – ultima doar pentru clasele primare. Toate celelalte materii se desfășoară în limba maghiară.*
- învățarea limbii minorității (în cadrul școlilor în care limba minorității este predată doar ca obiect de studiu, restul materiilor fiind predate în limba maghiară)
- învățământ de incluziune a romilor.
- învățământ intercultural. *Este adresat, în principal, societății majoritare, fiind derulat în cadrul unor cursuri speciale (învățarea limbilor minorităților, cunoștințe despre alte popoare etc.), în afara orelor de studiu.*

În mod specific, în cazul minorității românești, acest cadru legislativ a fost transpus în practică prin înființarea și funcționarea unui liceu bilingv (Liceul „Nicolae Bălcescu” din Jula) și a 13 școli generale. În privința școlilor, 4 dintre acestea sunt bilingve (în localitățile Jula, Bătania, Micherechi și Chitighaz), iar în 9, limba română este predată doar ca obiect de studiu (Aletea, Apateu, Bedeu, Cenadul Unguresc, Darvaș, Leucușhaz, Medgyesegyháza, Mezösas, Săcal).

În concluzie, cadrul legal din Ungaria oferă posibilitatea studierii geografiei și istoriei în limba maternă a minorităților, atât în cadrul învățământului în limba maternă, cât și al școlilor bilingve. Pentru a iniția demersurile necesare pentru introducerea studiului geografiei și istoriei în limba română la cât mai multe școli din Ungaria sau pentru formarea unor noi școli bilingve, este necesară și existența unor cereri din partea reprezentanților comunității. Din păcate, nu a fost sesizat un asemenea interes din partea etnicilor români din Ungaria, aceștia preferând în multe cazuri ca, din motive care pot fi puse inclusiv pe seama gradului avansat de asimilare al comunității, copiii lor să își desfășoare activitatea și în limba maghiară.

Teodor Baconschi

 Teodor Baconschi
 Ministrul Afacerilor Externe